

Kooskõlastustabel

Märkuse esitaja	Märkuse sisu	Kommentaar märkusele
Rahandusministeerium		Kooskõlastatud märkusteta.
Sotsiaalkindlustusamet	SKA-le teadaolevalt oli Eelnõude Infosüsteemis kooskõlastamisel Sotsiaalkaitseministri 21.12.2015. a määruse nr 74 „Abivahendite loetelu, abivahendite eest tasu maksmise kohustuse riigi poolt ülevõtmise otsustamise ja erandite tegemise tingimused ja kord ning abivahendi kaardi andmed“ muutmise eelnõu. Käesolevaga annan teada, et SKA tutvus eelnõuga ja meil ei ole sisulisi ettepanekuid eelnõu kohta. Ainsana jäi meile eelnõu seletuskirjas (p 1.3) silma lause, et „määrus ei ole seotud isikuandmete töötlemisega isikuandmete kaitse üldmääruse tähenduses“. Selle lause sisu jäi meile veidi ebaselgeks, kuna nt eelnõu § 1 p 9 puudutab abivahendi tõendi andmekoosseisu.	Arvestatud. Täiendus lisatud seletuskirja.
Eesti Naha- ja Suguhaiguste Arstide Selts	Määruses on kirjavead sees. Meie seltsi korrektne nimetus on Eesti Naha- ja Suguhaiguste Arstide Selts.	Arvestatud.
Tervisekassa	Anname teada, et Tervisekassa tutvus kooskõlastamiseks ja arvamuse avaldamiseks edastatud sotsiaalkaitseministri 21. detsembri 2015. a määruse nr 74 „Abivahendite loetelu, abivahendite eest tasu maksmise kohustuse riigi poolt ülevõtmise otsustamise ja erandite tegemise tingimused ja kord ning abivahendi kaardi andmed“ muutmise määruse eelnõu materjalidega ning kooskõlastab eelnõu märkusteta.	Täname positiivse tagasiside eest.
Eesti Ämmaemandate Ühing	Aitäh Sotsiaalkaitseministri määruse nr 74 eelnõu eest. Kooskõlastame selle Eesti Ämmaemandate Ühingu poolt.	Täname positiivse tagasiside eest.
OÜ Invaru	Ettepanekud: 1. ISO kood 04.33.03.01 istmepadjad lamatiste vältimiseks – ISO koodide 12.22.03 kahekäeratastoolid, 12.22.09 ühekäeratastoolid ja 12.23.06 elektrilised ratastoolid tõendid	1. Mitte arvestatud. Selgitame, et ei pea siiski põhjendatuks ratastoolide koodide laiendamist lamatiste vältimiseks mõeldud

Märkuse esitaja	Märkuse sisu	Kommentaar märkusele
	<p>võiksid laieneda ISO koodile 04.33.03.01. Enamus loetletud ISO koodide kasutajates on lamatiste riskiga kliendid ja vajavad lamatiste vältimise tooteid.</p> <p>2. ISO kood 09.09.03 suka- ja sokijalgatõmbaja – jätta alles võimalus soetada toodet ilma korduva arstitõendita. Täna on see võimalus olnud ja kui tõendi väljastaja on kord juba hinnanud, et sellist abivahendit on vaja, siis niisama mugavusest keegi seda toodet ei osta ega kasuta. Samuti ei oma leevendus eelarvele olulist mõju aga vähendab tõendi väljastaja koormust. Samuti ei selgu seletuskirjast, miks nii on otsustatud.</p> <p>3. ISO kood 09.12.03.01 tualetitoolid ja 09.12.15 potikõrgendused – tõendid võiksid laieneda teineteisele. Tihti vajatakse abivahendit wc kasutamisel istumiskõrguse</p>	<p>istmepatjadele, sest lamatiste risk tuleb hinnata eraldi tõendi väljastaja poolt soovitatavalt Bradeni skaala alusel ja hinnang peab kajastuma abivahendi tõendil. Niisamuti ei vaja kõik ratastoolide kasutajad lamatiste vältimiseks mõeldud istmepatju, mistõttu ei ole tõendite laienemine põhjendatud.</p> <p>2. Mitte arvestatud. Oleme praktikas näinud, et suka- ja sokijalgatõmbaja vajadus võib olla ka ajutine, mistõttu ei ole kõikidel juhtudel vajalik korduva tõendi kasutamise võimalus säilitada. Vajaduse kestmisel ja uue suka- ja sokijalgatõmbaja vajadusel saab tõendi väljastaja seda taaskinnitada. Muudatus tuleneb ka asjaolust, et alates 01.09.2025 ei ole enam abivahendite riigipoolse soodustusega saamiseks puude tuvastamine või töövõime hindamine vajalik ja sellega seoses suureneb tõendi olulisus abivahendite hüvitamisel. Muudatus aitab vältida olukordi kus iga kasutusaja lõppedes saaks inimene õiguse saada uue suka-sokijalgatõmbaja, kuigi vajadus ei pruugi olla lõplik.</p> <p>3. Arvestatud.</p>

Märkuse esitaja	Märkuse sisu	Kommentaar märkusele
	<p>muutmiseks, selleks sobib nii tualetitool kui potikõrgendus, kuid alati ei ole teada kumb sobib olemasoleva wc ruumi ja poti endaga. Samuti ei oska seda hinnata tõendi väljastaja, lahendus selgub enamasti abivahendiettevõttes nõustamise või füüsilises keskkonnas proovimise käigus. Tõendi väljasta elu lihtsustamiseks on mõistlik kui nende ISO koodide tõendid teineteisele laieneks.</p> <p>4. ISO kood 09.12.03 tualetitoolid ja 09.33.03 vannid ja dušitoolid – tõendid võiksid laieneda teineteisele. Arvestades, et ISO koodi grupis 09.12.03.02 on toode poti- ja dušitoolid siis lihtsustamiseks väljastajate tööd, kas sooviti välja kirjutada potitooli ja dušitooli või poti- ja dušitooli siis on lihtsam, kui nende ISO koodide tõendid laiendaksid teineteisele.</p> <p>5. ISO kood 09.33.30.02 pesukinnas – suurendada piirkogus 240 tk. Määruse muudatusega suurendatakse küll pesukinnaste kogus nii, et igal mähkmevahetusel oleks võimalik kasutada üht pesukinnast, kuid hügieenilisuse seisukohalt oleks parem, kui oleks kasutada kaks pesukinnast mähkmevahetuse kohta.</p> <p>6. ISO kood 12.03 Ühe käega käsitsetavad käimisabivahendid – eemaldada korduvtõendi nõue. Arvestades, et funktsioonipiirangu kirjelduses on toodud, et kasutajaks on püsiva vajadusega isik, siis ei ole põhjust ka tõendit uuendada.</p>	<p>4. Arvestatud.</p> <p>5. Mitte arvestatud. Täname ettepaneku eest. Ettepanek nõuab täiendavat analüüsi ja arutelu erialaspetsialistidega. Praeguse määruse loetelu ettepanekute käsitlemise ajaraamis ei ole võimalik seda teostada. Niisamuti kaasneks muudatusega eelarveline mõju, mistõttu ei ole võimalik selle määrusega muudatust teha. Seetõttu analüüsime muudatust järgmise aasta määruse muutmise käigus.</p> <p>6. Mitte arvestatud. Ettepanek nõuab täiendavat analüüsi ja arutelu erialaspetsialistidega. Praeguse määruse loetelu ettepanekute käsitlemise ajaraamis ei ole võimalik seda teostada. Analüüsime vajadust järgmise määruse loetelu muudatuste kontekstis.</p>

Märkuse esitaja	Märkuse sisu	Kommentaar märkusele
	<p>7. ISO kood 12.18.06.02 kolmerattalised jalgrattad pedaalidega – lisada abivahendite loetelus veergu S, füsio- ja tegevusterapeut, sest enamasti on just nemad need, kes kohandatavaid jalgrattaid väljastavad.</p> <p>8. ISO kood 12.24.21 ratastoolide rehvid ja rattad – lisada eelduskoodide hulka 12.27.07.00 kärud. Arvestades, et seletuskirjas nähakse ette võimalus pikaajalistele kasutajatele kärude ISO kood 12.24.21 ratastoolide rehvid ja rattad – lisada eelduskoodide hulka 12.27.07.00 kärud. Arvestades, et seletuskirjas nähakse ette võimalus pikaajalistele kasutajatele kärude müügiks, siis on mõistlik, et nad saavad ka rattaid kärule osta.</p> <p>9. ISO koodid 12.27.07.01 toaraam ja 12.27.07.02 õueraam – Suurendad ühist piirkogust. Määruse järgi on lubatud kas kaks toaraami või üks õueraam. Samaaegselt toaraami ja õueraami ei ole ette nähtud. Võiks olla nii, et kokku on lubatud kaks ühikut olenemata milline toode see siis on.</p> <p>Märkamised määruse tekstis: 1.ISO kood 09.12.33 siibrid – ISO kood on abivahendite loetelu tabelis valesti vormindatud.</p>	<p>7. Arvestatud.</p> <p>8. Mitte arvestatud. Ettepanek nõuab täiendavat analüüsi ja arutelu erialaspetsialistidega. Praeguse määruse loetelu ettepanekute käsitlemise ajaraamis ei ole võimalik seda teostada. Analüüsimise vajadust järgmise määruse loetelu muudatuste kontekstis.</p> <p>9. Mitte arvestatud. Ettepanek nõuab täiendavat analüüsi ja arutelu erialaspetsialistidega. Praeguse määruse loetelu ettepanekute käsitlemise ajaraamis ei ole võimalik seda teostada. Analüüsimise vajadust järgmise määruse loetelu muudatuste kontekstis.</p> <p>1. Arvestatud.</p>

Märkuse esitaja	Märkuse sisu	Kommentaar märkusele
	<p>2.ISO kood 09.30 uriini absorbeerivad abivahendid – abivahendite loetelu tabelis veerus R on kirjeldatud kes peavad korduvtõendi esitama ja kes ei pea. Käsitlemata on jäetud täiskasvanute kordustõendi vajadus.</p> <p>3.ISO kood 09.30.24.26 vormmähkmed 1500 - 1999 ml – Parandada abivahendite loetelu tabelis koodi ja nimetuse vormind veergudes A ja B</p> <p>4.ISO koodid 09.30.00 ühekordsed imavad aluslinad, 09.30.45 veekindlad madratsikatted, sh pestavad aluslinad ja 09.30.39 uriini absorbeerivate kehalkantavate abivahendite kinnitusvahendid – 09.30.24 laste ja täiskasvanute ühekordsed sidemed ja mähkmed tõend laieneb erinevatele linadele ja madratsikatetele, kuid kui kasutajale on väljastatud tõend linadele, siis mähkmed õigust saada ei ole.</p> <p>5.ISO kood 12.03.12 kaenlakargud – määruse seletuskirjas kasutatakse sõna müük asemel sõna üür piirhinna tõstmise selgituses.</p> <p>6.ISO kood 18.10.06 ratastoolipadjad – ISO kood on abivahendite loetelu tabelis valesti vormindatud.</p> <p>Kommentaari määruse muudatuste kohta: 1.ISO kood 09.12.03.01 - tualetitoolid On positiivne, et abivajajatele pakutakse suuremat soodustust, vähendades rahalist koormust abivahendite üürimisele ja ostmisele. Siiski toovad kavandatud muudatused tualetitoolide piirmäärades kaasa ootamatu olukorra. Kui eelnõu tingimused</p>	<p>2. Arvestatud. Täpsustus lisatud abivahendite loetelu tabelisse.</p> <p>3. Arvestatud.</p> <p>4. Mitte arvestatud. Selgitame, et linade ja madratsikatete vajadusega ei pea kaasnema mähkme kasutamise vajadus, mistõttu ei pea me põhjendatuks, et linadele väljastatud tõend laieneks ka laste ja täiskasvanute ühekordsete sidemete ja mähkmetele.on selline tingimus loetelus asjakohane.</p> <p>5. Arvestatud.</p> <p>6. Arvestatud.</p> <p>1. Mitte arvestatud. Selgitame, et loetelu muudatuse eesmärk on võimaldada kasutajal teha valikuid sobiva tehingu liigi osas sõltuvalt abivahendi vajaduse ja selle kasutamise kestvusest. Teenuseosutaja saab selgitada</p>

Märkuse esitaja	Märkuse sisu	Kommentaar märkusele
	<p>jõustuvad 01.01.2025, võib tualetitoolide üürimine uutele klientidele lõppeda. Peamiseks põhjuseks on väike erinevus müügi ja üüri omaosaluste vahel, mis muudab tualetitooli ostmise klientidele mugavamaks kui selle tagastamise korraldamise, olenemata tegelikust kasutusvajaduse kestusest. Näiteks soodustingimustel hakkab omaosalus olema müügi korral 11,50 € – 17,50 € (sõltuvalt mudelist) ja üüri korral 1,50 € – 2 € kuus. Määruse seletuskirjas ei ole selle muudatuse mõju piisavalt analüüsitud, sealhulgas mõju eelarvest kulutatavatele vahenditele ja kliimateemaatilistele eesmärkidele. Lisaks ei ole arvestatud tänaste üüriteenuse pakkujatega, kes on teinud kulutusi tualetitoolide soetamiseks, kuid muudatus piirab oluliselt nende investeringu tasuvust.</p> <p>2. ISO kood 12.06.06 - rulaatorid Sarnased probleemid ilmnevad ka rulaatorite puhul, eriti odavamate mudelite korral. Kui müügi korral jääb omaosalus vahemikku 12 € – 26 €, siis hilisemad hoolduskulud, nagu näiteks rataste vahetus, võivad ulatuda üle 60 €, kuna riik varuosasid ei kompenseeri. Kuigi teenuseosutajad saavad klienti nõustada, jääb otsus lõppkokkuvõttes kliendile. Sellises olukorras peaks riik pakkuma pikaajalisemat ja terviklikumat lahendust, et tagada nii klientide rahulolu kui ka säästlikkus.</p> <p>3. ISO koodid 12.22.03.03, 12.22.03.04, 12.22.09.03, 12.22.09.04 ja 12.23.06.03 - ratastoolid Ratastoolide ostuprotsessi lihtsustamine ja erandite vajaduse vähendamine on klientidele tervitatav. Kuid esmakordselt ratastooli ostva kliendi jaoks, kellel puudub varasem kogemus, võib tekkida risk, et nad ei vali endale sobivaimat lahendust. Turul on ettevõtteid, kes keskenduvad pigem müügile kui põhjalikule nõustamisele, mistõttu võib kliendi vajadustest lähtuv teenindus kannatada. Praegune süsteem, kus klient</p>	<p>ühe tehingu liigi eeliseid teisele vastavalt inimese vajadustele.</p> <p>2. Mitte arvestatud. Selgitame, et loetelu muudatuse eesmärk on võimaldada kasutajal teha valikuid sobiva tehingu liigi osas sõltuvalt abivahendi vajaduse ja selle kasutamise kestvusest. Teenuseosutaja saab selgitada ühe tehingu liigi eeliseid teisele vastavalt inimese vajadustele. Varuosade kompenseerimise vajadust analüüsime täiendavalt koos teiste teenuseosutajatega järgmise loetelu muudatuse kontekstis.</p> <p>3. Mitte arvestatud. Selgitame, et ettevõtte kohustus on leida inimese vajadustele vastav abivahend ja selle kasutamise sooritusele erinevates kasutuskeskkondades soovitada sobivat tehingu liiki. Eeldame, et teenuseosutajad toimivad neile usaldatud vastutuse ulatuses alati kliendi huvidest lähtuvalt.</p>

Märkuse esitaja	Märkuse sisu	Kommentaar märkusele
	<p>suhtleb vähemalt kahe ettevõttega, on aidanud vältida läbimõtlemita otsuseid, kuid kavandatud muudatused võivad viia kiirete, kuid mitte alati kõige sobivamate ostudeni.</p> <p>Lisaks võib tekkida olukord, kus kliendid suunatakse ostma aktiivsusgrupi 3 tooteid, kuna aktiivsusgruppide 1 ja 2 ratastoolle saab ainult üürida. Selline lähenemine paneb suure vastutuse teenuseosutajate eetikale, et tagada kliendi vajadustele vastav lahendus.</p> <p>4. Abivahendi tõendi ja määramise muudatused Toetame muudatusi, mis selgitavad, kes võivad abivahendeid määrata ja milline on abivahendi tõendi sisu. Soovitame, et Sotsiaalkindlustusamet korraldaks teenuseosutajatele infopäeva või koolituse, kus selgitatakse, kuidas tõendeid tõlgendada, tagades ühtlase praktika kõikide ettevõtete vahel. Samuti võiks kaasneda selge ja arusaadav juhendmaterjal.</p> <p>5. Rehabilitatsiooniplaanide käsitlemine Näeme vajadust täpsustada, kuidas käsitleda rehabilitatsiooniplaane, mille kehtivus ületab abivahendi tõendi kehtivusaja. Tuleks määratleda, millistel juhtudel võib olemasolevat plaani jätkuvalt kasutada ja millal tuleb seda uuendada. See aitaks vältida segadust ja tagaks järjepidevuse klientide jaoks.</p>	<p>4. Selgitatud. Täname kommentaari eest. Infopäevad ja selgitused teenuseosutajatele on planeerimisel vastavalt tegevusvaldkonnale.</p> <p>5. Selgitatud. Selgitame, et lähtuda tuleb rehabilitatsiooniplaani kehtivusest, mis võib ületada abivahenditõendi kehtivusaja. Kui rehabilitatsiooniplaan on kehtiv, on abivahendile õigustatus.</p>
Eesti Õdede Liit	<p>Eesti Õdede Liit kooskõlastab Sotsiaalkaitseministri määruse nr 74.</p> <p>Tegemist on vajaliku ja kaua oodatud muudatusega. Täiendamissetpanekuid meil ei ole.</p>	Täname positiivse tagasiside eest.
Tartu Tervishoiu Kõrgkool	<p>Annan teada, et Tartu Tervishoiu Kõrgkoolil puuduvad määruse nr 74 eelnõu (abivahendid) osas sisulised täiendused ning saame dokumendi kooskõlastada.</p>	Täname positiivse tagasiside eest.

Märkuse esitaja	Märkuse sisu	Kommentaar märkusele
Erihoolekandeteenuste Pakkujate Liit	MTÜ Erihoolekande Pakkujate Liit, olles läbi vaadanud nimetatud määruse eelnõu, leiab, et antud kujul määruse sõnastuse muutmine on sobilik ning sisuliselt vastab määrus erivajadustega inimeste ootustele.	Täname positiivse tagasiside eest.
Elu Ratastel OÜ	<p>Teeks ettepanekuna muudatused paari abivahendigrupi kohta:</p> <p>1. Elektrilise ratastooli ISO 12.23.06.02 aktiivsusgrupp 2 kohta. Hetkel kirjas, et vajalik 1-2 elektrilist lisafunktsiooni. Aga võiks olla kas 1-2 elektrilist lisafunktsiooni või kokkupanemise võimalus ja lisaks muud manuaalsed lisafunktsioonid (näiteks manuaalne ratastooli lükkamise funktsioon või abistaja funktsioon).</p> <p>Panen näitena elektrilise ratastooli, mis on oma funktsionaalsuselt võimakam, kui 1 aktiivgrupi ratastool https://pood.invatooted.ee/product/kerge-elektriline-ratastool-eflexx/</p> <p>2. Käiturseade ISO 12.24.09 lisada abivahendite loetellu (hetkel määruseväline toode) Elektrilisele käiturseadmele võimaldada rendi kõrval ka ostu kuna tegemist tavaliselt individuaaltootega (käiturseade tellitakse kliendi vajadustest ja kasutuses oleva aktiivrastastoolist lähtuvalt). Sama käiturseade reeglina järgmisele kliendile ei sobi.</p>	<p>1. Mitte arvestatud. Ettepanek nõuab täiendavat analüüsi ja arutelu erialaspetsialistidega. Praeguse määruse loetelu ettepanekute käsitlemise ajaraamis ei ole võimalik seda teostada. Analüüsime vajadust järgmise määruse loetelu muudatuste kontekstis.</p> <p>2. Mitte arvestatud. Täname ettepaneku eest. Käiturseadmed jagunevad erinevate funktsionaalsustega abivahenditeks ja nende loetellu lisamine vajab veel täiendavat analüüsi ühtsete rakendustingimuste kehtestamiseks.</p>
Casabella OÜ	<p>Edastan arvamuse määruse punkti kohta, mis määrab parukate ja juukseproteeside juuste maksimum pikkust.</p> <p>Abivahendi täpsustuse või abivahendi grupi kitsenduse (C veerg) muutmine "ISO-kood 06.30.03 juukseproteesid ja parukad Sätestatakse juukse pikkus 40 cm. Juukseproteesid kanti abivahendite loetellu 01.11.2023. Kõige pikemad juuksed, mida selle perioodi jooksul on rahastatud, on olnud 40 cm. Abivahendite rahastamisel lähtutakse avalike vahendite säästliku ja otstarbeka kasutamise printsiibist, kuna juukseproteeside maksumuse hüvitamine igas pikkuses ja iga</p>	<p>Mitte arvestatud. Muudatusega kehtestatakse juukseproteesi piirhind ja maksimaalne juukse pikkus kuni 40 cm, et tagada kõigile juukseproteesi vajavatele inimestele võrdsed võimalused. Määratud piirhinna ja pikkuse suhe võimaldab enamikele abivajajatele juuste kinnitamise ja soengusse seadmise võimaluse. Kui tervislikud põhjused, nagu peanaha seisund või allergiad,</p>

Märkuse esitaja	Märkuse sisu	Kommentaar märkusele
	<p>maksumusega ei lähe kokku abivahendi definitsiooni ja hüvitamise eesmärkidega.</p> <p>Juukseproteesi puudutava sätestamisel on täiendavalt konsulteeritud teenuseosutajatega ja sellest lähtuvalt seatud piir vaid ühele tehnilisele omadusele – juuste pikkusele. Arvestatud on sellega, et selline pikkus ei mõjuta/halvenda tervislikku seisundit, samuti saab selles pikkuses juukseid soengusse ja patsi kinnitada."</p> <p>Arvamus määruseelnõu punkti kohta, mis puudutab juuste pikkust</p> <p>Määruseelnõu punkt, mis sätestab juukse pikkuse 40 cm, on tekitanud mitmeid küsimusi ja murekohti. Juuste pikkus on paljude klientide jaoks oluline identiteedi osa ning selle reguleerimine võib tunduda ebaõiglasena. Parukate ja juukseproteeside hinnakujundus sõltub mitmest tegurist, sealhulgas kasutatud juuste tüübist (euroopa juuksed, remi juuksed, kunstjuuksed, jne) ja materjalidest ning valmistamismeetoditest. Seega ei pruugi juuste pikkus alati otseselt mõjutada paruka või juukseproteesi hinda. Näiteks võivad lühemad euroopa juustest parukad olla oluliselt kallimad kui üle 40cm pikkustest remy juustest parukad.</p> <p>Samuti, kui juukseproteeside ja parukate rahastamisele on juba seatud piirmäär 1900.- EUR, mida eelnevalt ei olnud, siis lisaks juukseproteesi piiramine ei pruugi olla vajalik ega mõistlik. Praegu kehtivate määruste kohaselt on juukseproteeside rahastamisel juba ette nähtud kulude kontroll, seega ei pruugi täiendavate piirangute kehtestamine anda lisaväärtust. Vastupidi, see võib pigem piirata inimeste valikuvõimalusi ja võimalust oma endist välimust taastada, mis on juukseproteeside ja parukate kasutamise üheks oluliseks eesmärgiks.</p>	<p>muudavad proteesi valmistamise kallimaks, on erandkorras võimalik proteesi piirhinda tõsta, et riik suudaks tagada kuni 40 cm pikkuse juukseproteesi ka neile, kelle proteesi hind ületab kehtiva piirhinna. Lisaks tõstetakse juukseproteesi piirmäära, mille tulemusel on juukseproteesi soetamine senisega võrreldes abivajajale soodsam.</p>

Märkuse esitaja	Märkuse sisu	Kommentaar märkusele
	<p>Lisaks võib määruse punkt, mis sätestab juuste pikkuse, tekitada klientide mittemõistmist ja vaidlusi, kuna see piirang võib tunduda ebaõiglane ja mitteotstarbekas. Meil on olnud juhtumeid, kus kliendid on vaidlustanud Sotsiaalkindlustusameti otsuseid soovitud pikkusega juukseproteesi mitte lubamise korral ja Sotsiaalkindlustusamet on pidanud otsust muutma, rahastades pikemaid juukseproteeze st. üle 40cm juustest.</p> <p>Kokkuvõttes võiks arvestada, et parukate ja juukseproteeside juuste pikkuse reguleerimine määrusega ei pruugi olla parim lahendus, arvestades selle sügavat isikliku tähendust kliendile. Juukseproteesi ja paruka juuste pikkus on oluline nii praktilistel kui ka emotsionaalsetel põhjustel, aidates inimesel säilitada oma identiteeti, enesekindlust ja mugavust igapäevaelus. Seega oleks otstarbekam kaaluda, kuidas tagada vahendite säästlik ja otstarbekas kasutamine ilma liigse sekkumiseta klientide isiklikesse eelistustesse ja vajadustesse.</p>	
Eesti Tegevusterapeutide Liit	<p>Toetame riigipoolse soodustusega abivahendite vajaduspõhist võimaldamist ning ühtsetel alustel terve elukaare ulatuses ning piirmäärade ühtlustamist. Juhime siiski tähelepanu, et:</p> <p>1) Dialogiseadmete uus näidustus (kehtiv: Isikud, kellel on raske või täielik probleem sõnade, lausete ja pikemate suuliste lausete väljaütlemisel. Uus: Isikud, kellel on püsiv täielik probleem sõnade, lausete ja pikemate suuliste lausete väljaütlemisel.) piirab liialt neid seadmeid vajavate inimeste sihtgruppi, sh seab ohtu kommunikatsiooniseadmeid vajavate inimeste õiguse teha praegu ja ka tulevikus enda elu puudutavaid otsuseid, sh viia ellu põhiseadusest tulenevaid õigusi. Näidustuse kirjelduse muutmist pole seletuskirjas põhjendatud, ega analüüsitud selle kitsendavat mõju puuetega inimeste õigustele. Uus näidustuse sõnastus teeb antud</p>	<p>1. Mitte arvestatud. Täname tähelepaneku eest. Täpsustuse eesmärgiks ei olnud kitsendada, vaid pigem selgemini kirjeldada praktikas kommunikatiooniabivahendit vajanud inimeste funktsiooniabi piirangut, mille kompenseerimiseks erinevaid abivahendeid on võimaldatud. Võrreldes tänasega lisatud täpsustus sihtgruppi kitsamaks ei muuda.</p>

Märkuse esitaja	Märkuse sisu	Kommentaar märkusele
	<p>abivahendid kättesaadavaks varasemalt kitsamale sihtgrupile ning annab eksitava sõnumi antud abivahenditele tõendeid väljastavatele spetsialistidele, kõnet toetava ja kõnet asendava kommunikatsiooniga (AAC) seotud teenustele ning abivahendi vajajale ning tema võrgustikule. Riiklikult tuleks eesmärgiks võtta AAC vahendite ja meetodite laiem rakendamine ning valdkonna arengu toetamine mitte aga abivahendite kättesaadavuse piiramine.</p> <p>2) Abivahendite loetelu tabelis on kasutusele võetud abivahendi näidustuse (N tulp) kirjelduses sõna “püsiv”, mida pole kuskil defineeritud. Antud veeru muudatuste eesmärk on eelnõu seletuskirja järgi “Muudatuse tulemusel on üheselt selge, mis juhtudel on isikul õigus abivahendit saada.” Leiame, et sõna “püsiv” vajab täpsustamist ja ei ole piisavalt selge, kuna sõltuvalt tõlgendamisest võib liialt piirata abivahendite kättesaadavust ja õigeaegset tõendite väljastamist (nt oodatakse progresseeruvate haiguste puhul piisavat seisundi süvenemist või terviseseisundist taastumisel seda hetke kui funktsioonid enam ei taastu ehk saavutatud on püsiv funktsioonihäire). Selline ootamine võib näiteks lingtõstuki puhul tähendada, et seatakse ohtu nii funktsioonihäirega isiku tervislik seisund kui ka tema lähedaste oma, kuna vajalikke ennastsäästvaid võtteid ja vahendeid pole õigeaegselt rakendatud.</p> <p>Ühtlasi soovime uuel aastal arutada tulpade R (abivahendi vajaduse tuvastaja) ja S (võrdsustatud isiku) sisu ning täpsustada/muuta tingimusi, millal võib tegevusterapeut väljastada abivahendit.</p>	<p>2. Selgitatud. Püsiva seisundi all on mõeldud seisundit, mis on abivahendivajaduse tuvastaja hinnangul kestav seisund, mis tingib abivahendi kasutamise alalise vajaduse. Vastav selgitu on lisatud ka seletuskirja.</p>
<p>Eesti Puuetega Inimeste Koda</p>	<p>Eesti Puuetega Inimeste Koda tänab Sotsiaalministeeriumit eelnõu, kus on sees olulisemad muudatused, mis võimaldavad edaspidi abivahendeid saada vajaduspõhiselt ilma puude raskuastme eelduseta, ettevalmistamise eest. Samuti oleme</p>	

Märkuse esitaja	Märkuse sisu	Kommentaar märkusele
	<p>poolt muudatustele, mille läbi muutuvad soodsamaks mitmed liikumis- ja nägemisabivahendid ning inkontinentsustooted.</p> <p>EPIKoda tähelepanekud määruse muudatustega seonduvalt: 1. Eelnõust: edaspidi ei nõuta õdedelt ja ämmaemandatelt (sarnaselt arstidega) enam abivahendi kasutamise vajaduse tuvastamiseks ja sellekohase tõendi väljastamiseks eraldi täiendkoolituse läbimist. Erinevalt arstidest sisaldub vastav koolitus juba õe ja ämmaemanda õppes. Seega ei ole mõistlik seada õdedele ja ämmaemandatele arstidest erinevaid piiranguid. Abivahendi vajaduse tuvastamine ja abivahendi tõendi väljastamine õdede ja ämmaemandate poolt toimib edukalt ja selles osas ei ole probleeme tuvastatud. 2023. aasta lõpu seisuga on SKA korraldatud täiendkoolituse läbinud kokku ca 623 õde ja ämmaemandat. Aja jooksul on huvi täiendkoolituse vastu vähenenud (nt 2024. a kevadel toimunud koolitusele registreerus ainult 30 inimest). Sellest saab järeldada, et need, kes on soovinud, on saanud koolituse läbida. Kõigil enne 2021. aastat lõpetanud õdedel ja ämmaemandatel on olnud piisavalt aega, et täienduskoostis läbida. Nendele lisaks saavad alates 2021. aastast tervishoiukõrgkoolide õe ja ämmaemanda eriala lõpetanud sama koolituse oma erialase õppe raames (ca 1434 isikut). SKA lisab ka edaspidi oma veebilehele info abivahendite loetelus tehtud muudatuste kohta ning uuendab abivahendite teatmikku, mis on abistav materjal abivahendi vajajatele ja abivahendi tõendi väljastajatele. Samuti jagab SKA jätkuvalt tervishoiukõrgkoolidele vajalikku infot ja materjale õigusmuudatuste kohta, mida kõrgkoolid saavad oma õppeprogrammis arvestada.</p> <p>Kui õde/ämmaemand on hariduse omandanud 5, 10, 15 või enam aastat tagasi ning tal ei ole edaspidi täiendava koolitumise kohustust, siis tema teadmised aeguvad.</p>	<p>1. Mitte arvestatud. Selgitame, et muudatuse tulemusel on kõik abivahendi tõendi väljastajad edaspidi võrdses olukorras, sest neil ei ole edaspidi vajalik täiendavalt tõendi väljastamiseks eraldi täiendkoolitust läbida. Kehtiv olukord, kus õdedel ja ämmaemandatel tuleb täiendkoolitus läbida ja teistel tõendi väljastajatel mitte, ei ole sisuliselt põhjendatud, sest õdede ja ämmaemandate erialane ettevalmistus hõlmab vastavat koolitust. Peame vajalikuks, et kõik abivahendi tõendi väljastajad oleksid abivahendi tõendi väljastamise osas pädevad. Selgitame, et tervishoiutöötajatel on kohustus oma pädevus tagada. Sarnaselt uute meditsiiniseadmete ja ravimite kasutusele võtuga, tuleb igal tervishoiutöötajal oma pädevust hoida ja tõsta ka ilma kohustusliku iga-aastase koolitusega. Lisaks tegelevad ka abivahendeid üürivad ja müüvad ettevõtted oma toodete tutvustamisega tervishoiutöötajatele. Nõustume, et spetsialistide teadlikkust tuleb pidevalt tõsta, Kõik tõendi väljastajad saavad vajaduse korral kasutada meie kodulehel olevat abivahendite teatmikku (https://sotsiaalkindlustusamet.ee/sites/default/files/documents/2024-01/Abivahendite%20teatmik 2023.pdf), mida uuendatakse jooksvalt. Samuti on koolitustel</p>

Märkuse esitaja	Märkuse sisu	Kommentaar märkusele
	<p>Abivahendite maailm areneb väga kiiresti ning tõendi väljastajad peavad regulaarselt (nt kord aastas) teadmisi uutest ja kasulikest abivahenditest värskendama. See kokkuvõtte joonistus välja ka oktoobris Tallinna Tervishoiu Kõrgkoolis toimunud arutelul, mis oli kokku kutsutud vajadusest koostada mikrokvalifikatsioon abivahenditega tegelevatele spetsialistidele. Arvestades, et tervishoiusüsteem liigub suunas, kus patsientidega töötavadki rohkem õed kui arstid, siis nende pädevuse hoidmine on oluline prioriteet.</p> <p>EPIKoda on ka varasemalt välja toonud abivahenditega kaasnevat bürokraatiat inimesele. EPIKoja võrgustiku hinnangul on spetsialistide teadlikkus, millal ja millist tõendit väljastada, madal, mistõttu tuleb tegeleda nende teadlikkuse tõstmisega, et inimene saaks abi just sealt, kuhu ta oma murega pöördub. On ebaõiglane ja koormav, et inimene peab jooksmas asutuste vahel, kus spetsialistid jagavad teadmatusest väärinfot või ei oska inimest õigesse kohta juhatada või on nende teadlikkus uuematest abivahenditest ja nende taotlemise protsessist kesine. Kas abivahendi tõendi väljastaja peab olema teadlik ainult tõendi väljastamise protseduurist, mitte sisuliselt teadma, millist abivahendit inimesele soovitada ja välja kirjutada? EPIKoja seisukoht on, et sisulised teadmised on tõendi väljastamisel samuti olulised, mistõttu palume eelnõu autoritel kaaluda lisaks abivahendi väljastamise protsessi teavitustööle täiendada erinevate spetsialistide, kes abivahenditõendeid väljastavad, ülesannete ringi sisuliste teadmiste regulaarse täiendamise kohustusega.</p> <p>2. Eelnõus: Lõikes 7 on loetletud, mida peab isik erandi taotlusele lisama. Taotlusele lisatakse: 1) abivahendite loetelus abivahendile kehtestatud piirhinna ühekordse tõstmise või loeteluvälise abivahendi taotlemiseks või kui abivahendile ei ole kehtestatud piirhinda, vähemalt kaks</p>	<p>alati rõhutatud lähtuda abivahendi tõendi väljastamisel kehtivast abivahendite loetelust.</p> <p>2. Arvestatud. Eelnõu ja seletuskirja on täiendatud.</p>

Märkuse esitaja	Märkuse sisu	Kommentaar märkusele
	<p>ühestel alustel võrreldavat hinnapakumust. Praktikas on juhtumeid, kus abivahendit on võimalik soetada ainult ühe teenusepakkuja poolt ja inimene esitab sellisel juhul ainult ühe hinnapakumise ning Sotsiaalkindlustusamet aktsepteerib seda. Selguse huvides palume lisada eelnõusse ka, et sellisel juhul sobib esitada ainult üks hinnapakumine</p>	